

Ricard Salvat a Granollers

El 9 Nou, 31 de març de 2009

Pruden Panadès

«L'entremès i el sainet» era el tema dels Tallers de Teatre per a Centres de Secundària d'aquell curs 2002-03. El dia de cloenda, a banda de congregar tots els alumnes i professors participants d'arreu de la comarca, es convidava algun professional de les arts escèniques vinculat amb el tema dels Tallers. Conèixer la seva visió, contrastar-la amb l'experiència de cadascú i tenir l'oportunitat de dialogar-hi tranquil·lament, eren alguns dels principals objectius de l'acte que posava punt final a tot el procés.

La tardor del 2002, el Teatre Lliure havia ofert *Ronda de mort a Sinera* de Salvador Espriu, en una magnífica nova versió (la cinquena) dirigida per Ricard Salvat; aquesta obra, a més d'ocupar un lloc ben significatiu en la història del teatre català del segle xx, conté un deliciós entremès: «Conversió i mort d'en Quim Federal» i no és un detall menor que fos un poeta l'autor de tot plegat.

Malgrat que l'obra no estava de gira, se'ns acudí la possibilitat de convidar en

Ricard Salvat a «remuntar» aquell entremès amb els mateixos actors que l'havien interpretat: Lloïl Bertran, Enric Majó, Roger Pera i Xavier Ruano. Era inimaginable una cloenda més adequada, però també semblava quimèric rescatar aquell fragment i donar-li nova vida.

A primers d'any, vaig anar a visitar-lo al seu despatx de la Facultat de Lletres de la URV de Tarragona, feia molts anys que l'havia tingut de professor a la Universitat de Barcelona. Recordava les seves classes perquè eren brillants, imprevisibles, riques en detalls i referències, sovint hi convidava personalitats de la cultura o el pensament. Mai no he oblidat una memorable visita del poeta J.V.Foix.

Eren cèlebres les seves lliçons de literatura catalana, d'història del teatre o de teoria de l'art. A les seves mans, el temari d'aquesta darrera matèria es convertia en una estimulante combinació en la que convivien amb naturalitat la filmografia de Fellini, les pintures de Vermeer de Delft, l'arquitectura del GATCPAC, les literatu-

res d'avantguarda o el «teatre pànic» de Tadeusz Kantor. Malgrat que no es «feia el simpàtic», preguntava directament i per sorpresa i ens tractava de vostè, les seves classes eren sempre plenes d'alumnes oients (en Frederic Roda n'era un) d'altres especialitats i facultats. Allà varem aprendre com eren d'indissociables totes les arts, i molt especialment, com era possible una docència rigorosa, viva i atenta a la contemporaneïtat, també en la grisa universitat del tardofranquisme.

Quan li vaig plantejar la idea em va dir: «... Podeu comptar amb mi. Però cal que parlem amb els actors per veure com ho tenen». Els actors s'ho van muntar per tenir-ho bé, perquè no es volien perdre una nova oportunitat de treballar sota la seva direcció. Fixàrem la data i aquell matí, a la cabina junt amb el tècnic, van gravar la memòria de llums, prepararen el so, també dirigí els assajos abans i després de dinar. Tot i que el Teatre Lliure havia cedit gentilmente el «llit» i el vestuari, hi va haver alguna corredissa de producció. Els amics de Quatre per Quatre i la Conxita Armengol de l'Esbart Dansaire ens van donar una cop de mà.

Quan a mitja tarda el Centre Cultural es va anar omplint de nois i noies, professors, monitors que durant aquell curs

s'havien aproximat al teatre burlesc o a autors com Robrenyo o Escalante, el professor-director d'escena es va emocionar. La representació va ser rodona, els quatre actors varen «brodar» el text d'Espriu. El públic atentíssim i *disfrutant* d'aquella tossuderia tragicòmica d'un moribund que no es rendeix a les pressions interessades de darerra hora.

Però el que va ser espectacular va ser el col·loqui posterior. Van anar sorgint tota mena de preguntes i qüestions adreçades al director i als actors: sobre l'obra, sobre la interpretació, la gestualitat, sobre la dicció i les dificultats d'evitar «la cantarella»... A mesura que la conversa avançava, es feia evident fins a quin punt aquell públic estava *empapat* i interessat en allò que havien representat uns i altres. Eren prop de les deu i no hi havia manera d'acabar, tant el director com els actors estaven exultants, encara signaven autògrafs i es feien fotos amb qui els ho demanava.

Sense haver-ho previst deliberadament, aquell 9 de maig de 2003 a Granollers, Ricard Salvat compartí amb tots els assistents la doble faceta de professor i creador teatral. Vàrem ser testimonis excepcionals d'una dualitat infreqüent, fecunda i generosa.